

Látkép az előretolt táborból

MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)

(1. rész)

Tibeti kaland a Cho Oyun

A nyolcezres csúcsok nem adják meg könnyen magukat. Erről 2010. őszén egyedül a Cho Oyun 35 csapat 250 mászója győződhetett meg személyesen – és akkor még nem szóltunk a közeli hegyek, az Everest és a Shishapangma sikertelen expedícióiról. Szeptember végéig, tehát a szezon befejeztéig csak a kötélfejtető kínai serpák jutottak 7100 méter fölé, őket azonban két hullámban is elvitte a lavina. Történt mindez a Cho Oyun, ami a technikailag könnyű nyolcezresek közé tartozik – már amennyire valami is könnyűnek nevezhető ebben a magasságban. Ráadásul ősszel, amikor az időjárás általában stabilabb, mint a tavaszi szezonban.

A mászóknak még itthon el kell azon töprengni, melyik időszakban utazzanak a Himalájába. Aki az Everest csúcsára igyekszik, a legnagyobb sikerre május végén számíthat. A húsz kilométerre nyugatra emelkedő Cho Oyun azonban már árnyaltabb a kép. Tavasszal, a nyári monszun előtt a hegy megközelítése könnyebb,

nincsenek földcsuszamlás következtében járhatatlan utak. Az időjárás ugyan szeles, de egyre melegebb, és a kisebb hőtömeg miatt általában csekély a lavinaveszély.

Ősszel a helyzet épp fordított. A legtöbb expedíció Kathmanduba érkezik, a hegy nepáli oldala azonban extrém nehézségű, így a mászók zömének először közúton Tibetbe kell eljutni. A kínai építkezéseknek köszönhetően a tibeti utak jól járhatók, Nepálban azonban a nyári monszun a gyengén megerősített hegyoldalon alapos pusztítást végez. A hegyomlások általában csak gyalogszerrel lehet átvergődni. Amennyiben a monszun elhúzódik, ahogy ez 2010. őszén is történt, a magasabb régiót vastag hóréteg lepi be, ami az egyre nagyobb hidegben már tavaszig nem is olvad el. Amennyiben a nyári esőzés időben véget ér, a szeptember második fele jelenti azt az időszakot, amikor a szél enyhe és a hőmérséklet sem kibíráhatatlanul alacsony. Nem véletlen, hogy a legtöbb sikeres mászás ekkor történik, így hét tagú nemzetközi expedíciónk

német, belga, argentin, magyar és cseh tagjainak is erre az időszakra esett a választása.

A következő dilemma a pakolás. Készüljünk monstre expedícióra, hatalmas mennyiségű csomaggal vagy inkább alapfelszereléssel induljunk, és vállaljuk a nomádabb körülményeket. Tekintettel arra, hogy nepáli szervezőink az alaptáborban biztosították a konyhát, külön főző- és étkezősátorral, valamint a mászók is kaptak egy-egy sátrat, a túra felsőbb szakaszain inkább az alapfelszerelés használata mellett döntöttem. – Te egy varázsló vagy! – vélekedett egyik túratársunk, amikor meghallotta, hogy mindössze 25 kilónyi felszereléssel repültem Kathmanduba. A magashegyi szakaszra szánt élelmiszert már a nepáli fővárosban szereztem be, de még így is bírható mennyiségű csomagom keletkezett. Milyen jó lesz mindez hatezer méterre, amikor mások csak három fordulóval vagy teherhordókkal tudják megoldani a magashegyi transzportot. Az előretolt alaptábor 5700 méteres magasságáig még jakok segítségével jut fel a mérhetetlen mennyiségű fel-

Nyalam látképe

szerelem, innen azonban mindenki a maga ura. A teherhordó állatok nem ismerik a jumar vagy az ereszkedő nyolcas használatát.

Bemelegítésként az Alpokban másfél nap alatt felszaladtam a Monte Rosa hat négyezer méter meghaladó csúcsára, majd augusztus végén megérkeztem Kathmanduba. Az pusztán a véletlen műve, hogy nepáli partnerünk irodája szintén a Monte Rosa nevet viselte. Gyors vásárlás, némi adminisztráció, majd te-

Átkelés a hegyomlásokon

A Barátság-híd Nepál és Tibet határán

Hegyomlás Nepálban

Teraszok Nyalam fölött

repjőróba pattantunk, és meg sem álltunk... az első hegyomlásig. Itt hosszas várakozás – egy dózer épp lapította az utat –, majd a simának még jóindulattal sem nevezhető, de annál sárosabb szakaszon áthaladva vidáman berregtünk tovább... egészen a következő hegyomlásig. Ezen csak gyalogszerrel lehetett átjutni, de az útzár túloldalán már várakoztak az élelmes helyiek járművei, melyekkel végül elértük a tibeti határt. Alapos útlevel- és vámvizsgálat következett, a helyi teherhordók azonban a na-

Tingri húsboltja

napi járásra feküdne az előretolt alaptáborból. A tényleges mászás azonban onnan indul, ezért az expedíciók zöme csak néhány akklimatizációs napot tölt a lenti táborban. – Mássz magasra, aludj alacsonyan! – hangzik a jól ismert mondás, melynek értelmében az oxigénhiányhoz történő alkalmazkodás miatt érdemes végigjárni a környező kisebb csúcsokat, majd esténként visszaereszkedni a táborba. Ebben a magasságban a tibeti fennsík már látszólag kopár, közelről szemlélve azonban mégis étellel teli. Víz és napfény bőséggel áll rendelkezésre, emiatt a gyenge talajon is tarka virágok nyílnak, lépteinket hallva pedig pika nevű apró nyuszók szaladnak üregeik felé. A kis rágcshalók már úgy elszaporodtak, hogy a kínai illetékesek ökológiai megfontolásból állományuk ritkítását tervezik. Hollóban ugyan nincs hiány, ők azonban vadászat helyett inkább a túrázók uzonnáját részesítik előnyben.

Az alaptáborban (Base Camp) töltött három napot követően a középső tábor (Middle Camp) érintésével elindultunk az 5700 méteren kialakított előretolt alaptábor (Advanced Base Camp = ABC) felé. Szervezetünk csak lassan alkalmazkodik a nagy magasság életteni hatásaihoz, ezért a napi 300 méter szintemelkedést nem

érdemes túlhaladni. Az 5300 méteren létesült középső tábor jelenti az utolsó, gépkocsival is elérhető pontot, a túrázóknak azonban az akklimatizáció miatt érdemes lassan, tehát gyalogosan megközelíteni. Az itt töltött éjszaka után úgy gondoltuk, meg sem állunk az ABC-ig, az út ezen szakasza azonban mégsem olyan, mintha a hasonló nevű sarki közértbe ugrottunk volna át. A vidámparki hullámvasútra emlékeztető útvonal és a magasság miatt sűrű pihenők beiktatásával, de végül az elsők között érkeztünk az előretolt táborba. A később napról napra zsúfoltabbá váló területen kiváló helyet tudtunk elfoglalni, majd sorban felállítottuk a sátrakat: sajátunk mellett a konyhát, étkezőt, raktárt, sőt egy zuhanyzót is, kissé távolabb pedig a toilette-sátrát.

ABC, ez a bűvös három betű közel egy hónapig az otthonunkat jelenti majd. Legalább itt legyen részünk szerény komfortban. Az előretolt alaptábor elérése azonban a mászók számára olyan, mint egy kisiskolásnak az ABC első három betűjének megtanulása. A java még csak ezután kezdődik.

(folytatjuk)

gyobb csomagokkal minden ellenőrzés nélkül sétáltak át a kínai oldalra. Akár egy aknavetőt is feladhattunk volna, a kézipoggyász tartalma azonban mindig gyanús.

Első tibeti megállónkat a határ közelében fekvő Zanghmu jelentette, melyet joggal nevezhetünk a közlekedési káosz városának. Szerencsére egy nap múlva továbbálltunk, és lélegzetelállító szurdokvölgyben kapaszkodtunk dzsipjeinkkel következő állomáshelyünk, Nyalam felé. A 3550 méteren fekvő városkában el is kezdődtek az akklimatizációs túrák, melyek a következő megállónkat jelentő, 4350 méteren épült Tingriben folytatódtak. Szinte hihetetlen, hogy bár túljutottunk a Mont Blanc magasságán, mégis „no name” csúcsokat másztunk meg.

Tingrit elhagyva egy időre a civilizációnak is búcsút mondtunk, bár azt a civilizációt, amit ez a település képviselt, még a hólepte sátorban sem sirtuk vissza. A Cho Oyu alaptáborra közel 5000 méteren fekszik, ami a magashegyi túrák ideális kiindulási helye lehetne, ha nem két

A Gyábrag-gleccser alsó szakasza